

Tjänsteutlåtande

2024-02-27

Diarienummer 0009/24

Handläggare

Emelie Woodhouse

Telefon: 031-368 03 11

E-post: emelie.woodhouse@stadshuset.goteborg.se

Valsedlarnas placering och distribution vid Europaparlamentsvalet 2024

Förslag till beslut

I valnämnden:

1. Partivalsedlar ska placeras i lodrät bokstavsordning i valsedelstall med insynsskydd. Blanka valsedlar ska placeras väl synliga nedanför övriga valsedlar i valsedelstället.
2. Distribueras enbart de valsedlar som valnämnden enligt lag har skyldighet att distribuera till röstmottagningsställena.

Sammanfattning

Valkansliet föreslår att samtliga valsedlar vid Europaparlamentsvalet 2024 placeras i lodrät bokstavsordning i valsedelsställ med insynsskydd samt att blanka valsedlar placeras synliga nedanför övriga valsedlar i det insynsskyddade valsedelstället.

Gällande distribution av valsedlar föreslår valkansliet att valnämnden endast ska distribuera de valsedlar som valnämnden enligt lag har skyldighet att distribuera. Övriga valsedlar ansvarar partierna själva för att distribuera till respektive röstmottagningsställe.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk eller social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Vägledande ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelställen (VAL-863)
2. Vägledande ställningstagande om distribution av valsedlar (VAL-885)
3. Valmyndigheten. Deltagande partier i val 2024

Ärendet

Valnämnden ska besluta om valsedlarnas placering i val- och röstningslokaler samt vilka valsedlar valnämnden åtar sig att distribuera till röstmottagningsställena.

Beskrivning av ärendet

Gällande rätt

I anslutning till ett röstmottagningsställe ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen. På denna plats ska väljare ha tillgång till valsedlar med parti- och valbeteckning för val till Europaparlamentet för de partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet (8 kap. 2 § vallagen). 6 kap. 7 § vallagen ställer även krav på att dessa partier ska göra en begäran om utläggning.

De partier som deltar i valen ska också kunna ge väljarna tillgång till sina valsedlar. Det är dock valnämnden som lägger ut valsedlarna på den avskärmade platsen. Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt (8 kap. 2 §. Vallagen).

Valmyndighetens vägledande ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelställen

Gällande valsedlarnas ordning i valsedelställen framgår följande;

” För att upprätthålla förtroendet för valsystemet och för att det ska vara lätt för väljaren att hitta bland valsedlarna ska valsedlarna exponeras likformigt på alla röstmottagningsställena. Med detta menas att alla valsedlar ska presenteras på samma sätt. Valmyndigheten bedömer att en placering av valsedlarna i bokstavsordning efter de partibeteckningar partierna deltar under innebär en rättvis och saklig presentation. Det ska också vara lätt för röstmottagarna att ha överblick och hålla ordning bland valsedlarna. För att underlätta för väljarna och röstmottagarna rekommenderas därför att valsedlarna placeras i valsedelställ.” (Valmyndighetens ställningstagande, *Ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelställen*, 2023-12-18, dnr. VAL-863).

Valmyndighetens vägledande ställningstagande om distribution av valsedlar

Gällande distribution av valsedlar framgår följande;

” De partier som har rätt att få valsedlar upptryckta och utlagda om de begär det ansvarar bara för distribution av sina namnvalsedlar under förutsättning att de deltar med både parti- och namnvalsedlar. De partier som inte har rätt till upptryckning och utläggning ansvarar för distribution av sina namnvalsedlar eller, i förekommande fall, partivalsedlar.

Om valnämnden väljer att ta på sig ett ansvar för distribution av valsedlar utöver vallagens krav är det ett frivilligt åtagande. I sådana fall ska samtliga deltagande partier ska behandlas lika.” (Valmyndighetens ställningstagande, *Ställningstagande om distribution av valsedlar*, 2023-12-15, dnr. VAL-885).

vallagen). Inför val till Europaparlamentet 2024 är det följande partier som har fått mer än en procent av rösterna under något av de senaste två valen:

- Arbetarepartiet-Socialdemokraterna
- Centerpartiet
- Feministiskt Initiativ
- Kristdemokraterna
- Liberalerna (tidigare Folkpartiet)
- Miljöpartiet de gröna
- Moderaterna
- Piratpartiet
- Sverigedemokraterna
- Vänsterpartiet

Om valnämnden väljer att frivilligt ta på sig ett ansvar för distribution av valsedlar utöver vallagens krav så ska samtliga deltagande partier ska behandlas lika (Valmyndighetens ställningstagande, Ställningstagande om distribution av valsedlar, 2023-12-15, dnr. VAL-885). Med Göteborgs Stads 393 valdistrikt och de i nuläget över hundra registrerade deltagande partier inför Europaparlamentsvalet 2024, där fler kan tillkomma fram till och med valdagen, skulle ett utökat distributionsansvar innebära mycket stora logistiska utmaningar och en stor arbetsbörda för valnämndens kansli.

Gällande distribution av valsedlar föreslår valkansliet att valnämnden till röstmottagningsställena endast bör distribuera de valsedlar som valnämnden enligt lag har skyldighet att distribuera. Övriga valsedlar ansvarar partierna själva för att distribuera till respektive röstmottagningsställe.